F R I F A G B E V E G E L S E

Nr.42 23.november 1941.

Ka merat!

I et tundskriv om opplysningsvitksomheten i Landsorganisasjonen meddeler kommissær Håkon Meyer at fagbevegelsen i denne tiden trenger å lære prinsippene for de nye statsdannelser i Europa. Han vil også a t vi skal lære den politikk som har ført til okupasjonen av Norge og de synsmåter som a v nazistene ligger til grunn for "organisasjonen" av norsk samfundsliv i dag. Som undervisningsmateriell anbefaler han Jens Rolfsens bok "Opptakten til 9de april". De to bøkene av Hermann Hariss Aall"Er Norge et fritt land?" og "Norges politiske nyreisning". Videre forutsetter han at Quisling og Gulbrand Lunde vil tale for studiecirklene.

Det begynner etterhvert å bli mere fart i den nazistiske virksomheten. Det gjelder ikke så meget lenger "å få arbeiderne til å beholde troen på at fagbevegelsen vil fortsette i sitt gamle spor". Det er det jo ingen som tror på allikevel. Da er det like godt å hoppe ~~XXXX~~ ut i den nazistiske hengemyra .

Det som er synd, er at gode fagforeningstillitsmenn skal være tvunget til å tjenestegjøre i en organisasjon som ene og alene har til oppgave å innpode nazisme i arbeiderne. Det er derfor betegnende for situasjonen at de som ser seg i stand til det søker seg vekk fra sine stillinger.

Det er sikkert like uhyggelig for de kvinnelige funksjonærer som har virket i den tiden Landsorganisasjoenen enda kunne virke for sine idealer. De sveder sikkert hjerteblod over sine skrivemaskiner, mens de sliter for å gi den skriftlige fremstilling a v kommsissærnes nazistiske ønsker.

Landsorganisasjonen er å ligne med et fengsel i dag. Medlemmene er der ikke frivillig. Funksjonærne som er satt til å passe på medlemmene har ingen fri vilje, men er knuget under et nett av forordninger og reglementer. Landsorganisasjonen har ingen betydning for arbeiderne slik som den idag trer fram.

-V-

Matsituasjonen blir stadig værre.

For alvor merker en nå matmanglen.Poteter er ikke å oppdrive.Brødrasjonen strekker ikke til.Arbeiderne er henvist til salt sild som niste på atbeidsplassene.Margarin er rasjonert innenfor rasjonen.Margarinarbeiderne har fotøvr fått varsel om at produksjonen etter hvert vil opphøre, og at de etterhvert bør bør se sig om etter annen beskjeftigelse. Melka svinner inn etterhvert.Osten er helt borte.Kjøttrasjonen,som på denne tida med stor nedslaktning burde være rikelig er stadig avtagende. Fersk fisk hører til sjeldenhetene.Egg ser ingen.

Arbeiderne blir stadig mere sultne.Og så står vinteren for døren med de besværligheter dette fører med seg.Klærne blir stadig mere tynnslitte og brensel forsyningene som nå er helt overla tt nazistene og tyskerne,vil sikkert bli helt utilstrekkelige.Fotordninger om reguleringer og nedskjæringer hører til dagens orden.Hjelp i elektrisiteten er det ikke.Den skal først og fremst tyskerne bruke til sine ba rakker og komplekser.

I sannhet skal vi i vinter få føle dan nazistiske velsingnelsen.

-V-

Sekretariat opprettet i London.

I følge "London-nytt" er landsorganisasjonens formann,Konrad Nordahl,kommet til London, og det er opprettet et sekretariat for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med Nordahl som formann og sjømannsforbundets generalsekretær Thor Sønsteby som nestformann.

Formannen talte i radio 17.november og sa bl.a. at med nazismen nytter intet kompromiss.Enten bekjemper man den, eller man lar seg oppsluke av den. Han sluttet med å si at han sendte en hilsen og håndslag til de britiskearbeidere fra de norske,og det var et håndlsag som betyr mere idag enn noensinne.

Nye arrestasjoner.

Den tidligere arbeiderordfører i Ness på Romerike, jernbaneekspeditør Georg Tomter er arrestert og satt inn i Oslo kretsfengsel. Atter igjen er en av fengsletsfunksjonærer arrestert på tyskernes foranledning. Arrestasjonen står i forbindelse med en fangetransport fra fengslet til Ullevål sykehus, da en av tyskernes fanger unnslapp. Den fengselsfunksjonæren som fulgte med transporten, fengselsbetjent Helgesen, er nå, flere uker etterpå, kastet i fengsel.

-V-

Utrenskingen i forbundene forstsetter.

Norsk Telegraf-og Telefonforbund er nå også den sist fungerende formann, sel Eeg, avsatt. I hans sted er tilsatt eb nazijypling ved navn Arne Tollef-en. Denne fyren har arbeidet noen få måneder som hjelpearbeider ved Oslo Telefonanlegg. Han er ca 25 år gammel. Han er den ene av de to nazistene som finnes blandt arbeiderne. Han er et temmelig ferskt medlem av forbundet som de fleste a v de andre nye kommisærene. En sånn mann føler seg kallet til å stå i s pissen for den organisasjon som telegraf og telefonfolkene gjennom ma nge år møysommelig har tømret opp.

Sekretæren i kommuneforbundet stedstyre for Oslo Victor Jensen som nettopp er komme t ut e tter s itt a nnet fengselssophold er avsatt fra sin stilling.

Tyskerne og "Sabotørene"

En riks telefondame i Ha lden, Bergljot Kristensen, er etter forla ngende a v tyskerne a vsa tt fra sin stilling og senere arrestert. Grunden er oppgitt å være sabotasje. Foranledningen var at den tyske Wehrma cht i Halden hadde måttet vente 6 min. på en samtale med Oslo. Frøken Kristensen er helt uten skyl, i det passerte, me n det s piller ingen rolle for tyskerne. Tyskerne ser s om kjent "s abotører" ved høylys dag. Skylle eller ikke skyll ha r ikke noe å si. Når de høye herrer måtte vente 6 min., setter de uten pardon ett uskyldig menneske på ba r bakke.

Meyer møter motbør.

I forrige uke sa mmenkalte Håkon Meyer formennene i Oslo-og Akers avd. i kommuneforbundet til møte. Møtets hens ikt var å legge ne d stedstyrets virksomhet, s amtidig med at det s kulle utpekes ett råd som skulle overta arbeidsutvalgets virksomhet. De fremmøtte formenn ville imidlertid ikke være med på å pe ke ut noe råd hvorfor Meyers forslag ble forkastet.

Den tils a tte kommisær i Sporveisbetjentenes forening, John Kolm, er avsa tt på grund a v uduelighe t. Venskelighetene med å få en kommisaris k forma nn i denne foreningen begynner nå å gå Meyer på ne rvene. Han beklager seg til a lle som gidder høre på over at det i en forening med nær 2000 medlemmer ikke skal finnes et noenlunde skikkelig menneske som er medlem av NS og som ka n ta jobben.

Tyskkursene.

Det er til fagforeningene kommet endel skjemaer angående tyskundervisningen. Det ene består i en mengde spørsmål som deltakerne ska l besvare. Det annet er en oprøve på de "vitnesbyrd" s om de skal få når kursene er tilendebrakt. Disse bærer titlen "Besvheinigung" og er påtegnet "Reichskommisar für die besetzen norwegischen Gebiete". Det er ikke vanskelig å fatte hva de som er dumme nok til å gjennemgå disse kursene skal utsettes for når de er ferdig.

Rotet i norsk sta ts tyre ka lte vi en liten notis i forrige nummer av F.F. hvor vi pekte på det manglende samarbeid mellem departementene og den måten Indredepartementet breier seg på. Vi kan ikke si annet enn at vi følte os s beæret da vi sist onsdag åpnet en avis og fant at vår ariske rasefrende, Joseph, også kalt Terboven, hadde tått vår notis til etterretning og forordnet a t Statsrådsekretariatet s kal fratas gale Mathias Hagelins departement og henges ut i frie lufta. Vi ha r likt oss mange ganger når vi har sett og hørt våre informasjoner igjen. Men at han Joseph sjøl må ty til oss for å ordne opp i statstyret, hadde vi ikke trodd. Vi skal være oppmerksom på dette og gi ham gode tips e tterhvert.

Mye penger og lite varer

Uten tvil e r det norske marked idag mere overfyllt av penger enn noen ting. Lagrene tømmes og papirsedlene trer istedet for varene. Mangelen på råstoffer gjør a t lagrene ikke kan fylles igjen. Mangelen på kull s tanser hele industrier og senker jernbanens kapasitet. Veden må i første rekke sikres for folket og bilene. Industrien må vente. Ma ngelen på huder og skinn er skrikende. Landbrukets avkastning er synkende tross utvidelse av a kerarealene. Elektrisi tetsverkene kjører så langt evnene rekker, men klarer ikke sin oppgave. Delvis av mangel på vann, serlig av mangel på trnasformatorolje. Smøreoljen blir stadig mere og mere sparsom tross a lle muligheter for regenerering utnyttes. Erstatnings oljer oppfyller ikke mangelen, fordi den har tendens til å fryse i kalt vær. I noen tid s ynes det som om bensinsituasjonen er forverret. I ethvert fa ll er rasjonene senket. Vestla ndet og Nord Norge er tildels helt uten bensin. Mangelen på mulighet til fordeling tyder på at det e r svert lite og fordele. For arbeiderne s kaper disse forholdene s tor utrygghet. For dem ha r pengeflommen ikke hatt noen betydning. Tvertimot e r deres levesta ndard s unket av mangel på penger til å kjøpe varer etter de

dig stigende pris er. For dem er det bare nøden som venter.Krigens savn r for a lvor nådd landet. Dette må vi imidlertid igjennom. Det er nettopp d oppbruket a v resursene a t tyskerne tils lutt henter seg ne derla get. ver varesort s om forsvinner a v markedet forteller oss at vi er enda ett s kritt nermere den dag da vi igjen kan leve i ett land, fritt for tyskere og nazister.

"Føreren" har vært i Trondheim på"stor" hirdmønstring. Dagens aviser kan fortelle om den enestående tilsluttningog den begeistring som s lo mot Norges "største sønn"som en av medforførerne sa i en åpningstale ved en av tilstelningene .Det fa ktiske fohold var imidle rtid et ganske annet enn det bilde enn de innpiskede avisene gir. Trønderne ville ikke ha noen skam ført over seg og viste det på mange måter.Her er en a v dem: Før Førerens ankomst skulle byen bl.a. pyntes med flagg og vimpler. Allt var klappet og klart dagen iforveien, me n om natten ble praktisk talt alle flagglinene skåret ned og snorene fjernet.Na ziene ha dde et s vare strev med å få flaggene opp igjen og for å holde dem på plass igjen til mønstringen var overs tått ble omkring 200 lærere og s tudenter utkomma ndert og de måtte under "strengt personlig ansvar"passe på a t festlighetene og Førerens humør ikke ble spolert på slikt vis.

Stemningen i Sverige

Det ha r vært holdt en rekke utmerkete Norges møter rundt om i Sverige. Den 3 0.oktober arra ngerte avisen "Tross Alt" et kjempemøte i Stockholms Koncerthus' store sal i samarbeid med typografiske forening,Stockholms distriktloge av I.O.G.T og Stockholms Socialdemokratiske Ungdomsdistrikt.Hele den store salen var fyllt til siste plass.Svensker og nordmenn i broderlig blanding.Ikke mindre e nn 182 norske politiske flyktninger hadde fått og fulgt innbydelse til møte fra svenske verter i Stockholm og provinsen.Talere var professor Fredrik Paasche og den berømte svenske forfatterinne Ma rika Stjernstedt.Ture Nerman leste et nytt dikt" Til et norsk barn".Festen formet seg s om en enestående hyld es t til Norges kamp mot innbryterne og de nazistiske leiesvennene deres. Utover bygdene var stemningen for Norge om mulig e nnå bedre enn i hovedstaden.L.O.'s vedtak på kongressen (s om var en kraftig forsømmelse a v nazismen og naziernes opptreden overfor det norske folk) er faktisk et uttrykk for hele folkets vilje. Det er også en tydelig endring i den offisielle svenske holdning. En må oppfatte e n erklering som utenriksminister Günther avga i Riksdagen for en tid siden som ett uttrykk for dette " Vi har me d sorg bevittnat huru Norge och Danmark, väsentlig på grund av sitt geografiske läge inndragits i och blivit offer för kriget mellan Storma kterna. För Norges del har olyckerna økats gjenom en svåra rtad inre strid, vars løsning i enlighet med norska folkets egen vilja vi måsta betra kta som hela Nordens intresse. Vi kan øverhuvud ta get icke tenka oss en framtid før Norden utan a tt det i sin helhet återfår sin frihet.Ty før varje nordisk folk er friheten en livssak som av intet annat kan uppvägas". Dette er gode svenske ord. Det e r ikke diplomati,men hjertet og det er hva vi trenger idag.

De norske i Sverige

Mange gode kamerater og kjenninger ha r vært nødt til å ryste fedrelandets støv av føttene og gått over grensen til vårt naboland.Folk som tyskerne gjerne ville ha sikret seg og hvis skjebne ville ha vært sikker hvis de hadde fått fatt i dem.Alle forstår at en mann må dra i landflyktighet når Gestapo har vært og banket på døren hos ham.Da er det spørsmål om fengsel eller konsentrasjonslei eller det som e r ennå verre.For dem er det nyttigere for en tid å ta opphold ute og der gjøre sitt for vår sak. En skal imidlertid ikke være blind for at en politisk flyktning støter på svære vanskeligheter i emmigrantstilværelsen.Selv om han havner hos et broderfolk. Det er av den grund riktig a v oss å advare alle som ikke er nødt til det av årsaker som vi har berørt,mot å dra ut.Meldinge r østfra underbygger en slik a dvarsel.Husk også på at vi tr enger all den kraft vi kan samle i kampen herhjemme. Det er her det kommer til å røyne hardest på og alle som har en sjanse til å fortsette kampen og a rbeide her,må bli på post.

Landsorganisasjonens utslettelse gjennom det nazistiske voldsstyre skaper nye oppgaver for oss frihetselskende norske a rbeidere.Også vi som redigerer Fri Fagbevegelse vil vite å gjøre vår plikt.Vi har s ålenge bladet har eksistert prøvd å opptre på ett fritt,ubundet grunnlag. Vi har ikke latt oss bruke til fra ksjonellt arbeid. Vi har ment at vår oppgave alene har vært å gi arbeiderne virkelige opplysninger om hva det rører seg innen fagorganisasjonen.

ens ha r vi prøvd å fortelle alle utenfor fagorganisa sjonen noe a v den sats norske arbeidere og arbeiderledere yter i denne tiden.Det e r ydet en or innsats i løpet av den tiden okkupasjonen har vart.Ikke minst vil Viggo ns teens navn der være knyttet til fagorganisasjonens historie for alle tider en i den tiden som nå følger vil det ogs å bli behov for effektiv innsats.Vi går inn i den epoke a v krigen, da tyskernes må sette sine siste rese rver inn for om mulig å redde stumpene.At de etterhvert blir sta dig mere klar over at krigen er endelig og avgjort ta pt for dem, vil gjøre det vanskeligere for de som søker å føre sannheten fram til folket. Her må a lle villende krefter gi s in inns ats.

Vi vet a t det innen bedriftslivet etterhvert knyttes krefter sammen for å verne om felles interesser.Denne utviklingen vil fortsette og ta større omfang e tter hvert som nazistene river istykker Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Når selve oppløsningen er avsluttet omkring nyttårstid og s ammenslutningen med Norsk Arbeidsgiverforening er gjennomført til fellesorganisasjonen NORGES ARBEIDSSAMBAND, må a rbeiderne fortsette den virksomheten fagorganisasjonen tidligere har drevet,og som er dens virkelige eksistensgrunnlag. Da må kontakten være knyttet mellom beslektede arbeids plasser innen de forskjellige fag.Noen erstatningsorganisasjon ka n ikke bygges opp.Det vil også være unødig farlig. Men et utbygget samarbeid må kunne etableres.Her ligger en positiv oppgave og venter idag. De som stiller seg i spissen for dette arbeid,må finne de enkleste former for sitt a rbeid.Det må ikke bli spørsmål om møter i forsamlinger,men enkle fortrolige sammenkomster a v folk som har absolutt tillit til hvera ndre. Ut fra disse må igjen forgreningene komme.

Husk en eneste ting:

I informasjonstjenesten som følger med dette må vi aldri oppgi hvor en har hørt det ene eller det andre.Heller ikke må vi drive med antagelser om at denne eller hin "s annsynligvis " holder på med noe.

Sørg bare for at opplysningene er riktige .Det er det som til s yvende og si sist skaper tilliten.

Tale på rette sted - og til rette tid - det legger grunnlaget for den nye tid hvor vi ha r vunnet tilbake det vi alle kjemper for,

nemlig en

FRI FAGBEVEGELSE-